Příloha ke kávě

aneb JAK SE ŽIJE NA KROMĚŘÍŽSKU

Forfest je festival přesahující hranice regionu

Vynikající italská harfenistka Floriánda Sacchi koncertovala přes své mládí již ve většině nejdůležitějších center Evropy i zámoří.

Kroměříž - Dvacátý první ročník kroměřížského Forfestu, což je festival současného umění s duchovním zaměřením, začíná v neděli 4. června. Festivalu se účastní interpreti z devíti evropských zemí a přehlídka už má své místo v předních světových přehledech současné nové tvorby.

Zásluhu na vzniku a rozvoji Forfestu mají manželé Zdenka a Václav Vaculovičovi. Při povídání se vzájemně doplňovali, takže jsem nerozlišoval, komu patří ta která věta rozhovoru. Není to ani důležité, podstatné je, co chtěli říct.

Německo-americká dvojice Rebecca Rust a Friedrich Edelmann přijede premiérovat skladby izraelského skladatele Max Sterna.

Ukážete, že Forfest je kombinace hudby a výtvarného umění, co převažuje?

Snažíme se, aby hudební a výtvarná složka byly v rovnováze, ale v minulých ročnících více převažovala složka hudební. Kroměříž nemá výstavní prostory jako Olomouc, Brno nebo Praha, proto nemáme možnost vytvarnou stránku prezentovat podobně jako tato velká města. Naopak koncertní prostory máme velmi pěkné, třeba Sněmovní sál je reprezentativní, je to dvořana lákadlo pro zahraniční interprety. Ale i zdejší kostely mají skvělou akustiku, stejně jako rotunda Květné zahrady. Tam jednoznačně mi alikvotní zpěv.

Počkejte, přibližte, alikvotní zpěv, co je to?

Je to druh zpěvu, kdy zpěvák zpívá v určitých číselných hlubokých tónech a v prostoru se ozývají ještě další tóny nad jeho jednotlivými. K takovému zpěvu je vhodná právě rotunda a jistě se tomu blíží kostel sv. Jana Křtitele v Kroměříži. Najednou tu slyšíte pět, šest, deset, dvanáct tónů - až do velkých výšek. Vidíte jednoho člověka zpívat a slyšíte vícehlas, jehož hlavní melodie se pohybuje ve vysokých polohách.

Co se dá slyšet i na Forfestu?

Měli jsme to v minulých letech na několika koncertech. Takový zpěv ale vyžaduje specialistu, jako je například pražský barytonista Petr Matusek. To je na alikvotní zpěv skutečně odborník.

Forfest je o soudobé moderní hudbě, myslíte, že ji lidé přijímají, že ji rozumí?

Hudbě se nemusí rozumět. Hudbu je třeba poslouchat. Vnímáme ji citem i rozumem. A speciálně u soudobé hudby je při posluchu potřeba harmonie obou těchto složek. Současná tvorba pracuje nejen s tóny, ale i s různými mimohudebními zvuky. A pokud využívá tónů tradičních nástrojů, jsou jejich vzájemné kombinace často nevyčíslé a překvapivé. Příjemné i nepříjemné. Odpovídají podobě života. Vnímejme současnou hudbu sluchem stejně intenzivně, jako třeba vnímáme při procházce zajímavou zahradou tvary a barvy kolem sebe očima.

Nerozumím.

Chci říct, že se sluchem je to podobné jako v té zahradě se zrakem. Posloucháme něco, co je nové, co jsme ještě neslyšeli, soustředíme se na to a ono je to zajímavé. Hudba nás zaujme třeba tonými kombinacemi tónů, novými zvukovými barvami, které rovněž působí na náš cit i rozum při dostatečné otevřenosti a uvolněnosti našeho vnímání. Jdeme pak z koncertu s hlubokým zážitkem a ani nedokážeme přesně určit, co jej vyvolalo.

Výrazná postava dnešní bohemské hudby klavírista Ivan Ivo Herzogl zazahrál na zahájení festivalu v roce 2007.

Byl jsem na koncertech, kde zazněla i soudobá hudba, ovšem ta je dost náročná, i já jsem s tím měl problém. Reakce z publika byly často rozpačité. Zmínil tu výtky právě na nesrozumitelnost takové hudby.

Hudba není matematický příklad, který by měl posluchač rodušit. Se stavbou hudební skladby ať se trápí její autor. Ani u skladeb tradičního repertoáru běžný návštěvník koncertů zcela neodhadl jejich hudební formu. A nevadí mu to. U moderní hudby je to stejné. Tu by měl poslechač přijmout rok zvědavého dítěte, které objevuje svět. Dítěte, kterému zatím vyprávěli pouze krásné pohádky s dobrým koncem. Skutečnost je však složitější, ale i bohatší a rozmanitější. Kdo z ní chce poznat víc, musí tomu věnovat čas.

Takže lidé potřebují čas, aby současnou moderní muziku přijali? Máme tomu tedy rozumět tak, že je Forfest učí poslouchat právě tuto hudbu?

Do jisté míry ano. Proto koncipujeme Forfest jako týdenní festival, kdy každý den jsou dvě akce. Člověk, který si poslechne více koncertů, v ideálním případě všechny, se během týdne postupně a přirozeně dostane do světa nové hudby, přestane mu být cizí. Zvykne si na ni. Během jedné skladby, jednoho koncertu se to ani nepodaří.

Když víme namítnu, že současná hudba často exhibuje na hranici toho, co je interpretačně možné, že se blíží spíše té matematice, že demonstruje řemeslnou zručnost interpreta a pomocí samotnou uměleckou výpověď, že často podlacuje právě to pociťované vnímání, o kterém jste už mluvila, co mi na takovou kritiku řeknete?

Řekna, že to záleží hlavně na kvalitě skladatele. Současná hudba je natolik rozmanitá, že vedle sebe mohou tvořit lidé používající zcela rozdílný styl komposiční práce. Někdo sází na virtuozitu interpreta, jiný na hloubku výrazu. To ale bylo ve všech dobách. Paganini napsal stejnou hudbu jako Beethoven. Máte na dva tři koncerty a na každém slyšíte něco, co vás překvapí.

Jak to je u vás, neříkejte, že se vám líbí všechno libí.

Vy jste neodbytný. *(smích)* Z vlastní zkušenosti vím, že některé skladby, které dnes milují, jsem zpočátku neměla ráda. Třeba 2. věta z Bartókova I. houslového koncertu, která je značně drsná oproti nádherné první větě. Úlohu toho kontrastu jsem pochopila až později. Hodnota hudby se ukáže po určitém čase. Líbové věci tvorba. V současné době máme řadu velmi dobrých skladatelů a také vynikajících mladých interpretů. Na festivalu se často setkávají a inspirují navzájem. Také sólisté ze zahraničí to blíž poznávají českou soudobou hudbu a její autory. Stává se velmi často, že je jejich skladby pak zařazují do svého koncertního repertoáru a uvádějí v zahraničí na svých koncertech. Přirozeně tak pomáhají šíření české kultury.

Když víme namítnu, že současná hudba často exhibuje na hranici toho, co je interpretačně možné, že se blíží spíše té matematice, že demonstruje řemeslnou zručnost interpreta a pomocí samotnou uměleckou výpověď, že často podlacuje právě to pociťované vnímání, o kterém jste už mluvila, co mi na takovou kritiku řeknete?

Řekna, že to záleží hlavně na kvalitě skladatele. Současná hudba je natolik rozmanitá, že vedle sebe mohou tvořit lidé používající zcela rozdílný styl komposiční práce. Někdo sází na virtuozitu interpreta, jiný na hloubku výrazu. To ale bylo ve všech dobách. Paganini napsal stejnou hudbu jako Beethoven. Máte na dva tři koncerty a na každém slyšíte něco, co vás překvapí.

Jak to je u vás, neříkejte, že se vám líbí všechno libí.

Vy jste neodbytný. *(smích)* Z vlastní zkušenosti vím, že některé skladby, které dnes milují, jsem zpočátku neměla ráda. Třeba 2. věta z Bartókova I. houslového koncertu, která je značně drsná oproti nádherné první větě. Úlohu toho kontrastu jsem pochopila až později. Hodnota hudby se ukáže po určitém čase. Líbové věci tvorba. V současné době máme řadu velmi dobrých skladatelů a také vynikajících mladých interpretů. Na festivalu se často setkávají a inspirují navzájem. Také sólisté ze zahraničí to blíž poznávají českou soudobou hudbu a její autory. Stává se velmi často, že je jejich skladby pak zařazují do svého koncertního repertoáru a uvádějí v zahraničí na svých koncertech. Přirozeně tak pomáhají šíření české kultury.

Když víme namítnu, že současná hudba často exhibuje na hranici toho, co je interpretačně možné, že se blíží spíše té matematice, že demonstruje řemeslnou zručnost interpreta a pomocí samotnou uměleckou výpověď, že často podlacuje právě to pociťované vnímání, o kterém jste už mluvila, co mi na takovou kritiku řeknete?

Řekna, že to záleží hlavně na kvalitě skladatele. Současná hudba je natolik rozmanitá, že vedle sebe mohou tvořit lidé používající zcela rozdílný styl komposiční práce. Někdo sází na virtuozitu interpreta, jiný na hloubku výrazu. To ale bylo ve všech dobách. Paganini napsal stejnou hudbu jako Beethoven. Máte na dva tři koncerty a na každém slyšíte něco, co vás překvapí.

Byl jsem na koncertech, kde zazněla i soudobá hudba, ovšem ta je dost náročná, i já jsem s tím měl problém. Reakce z publika byly často rozpačité. Zmínil tu výtky právě na nesrozumitelnost takové hudby.

Hudba není matematický příklad, který by měl posluchač rodušit. Se stavbou hudební skladby ať se trápí její autor. Ani u skladeb tradičního repertoáru běžný návštěvník koncertů zcela neodhadl jejich hudební formu. A nevadí mu to. U moderní hudby je to stejné. Tu by měl poslechač přijmout rok zvědavého dítěte, které objevuje svět. Dítěte, kterému zatím vyprávěli pouze krásné pohádky s dobrým koncem. Skutečnost je však složitější, ale i bohatší a rozmanitější. Kdo z ní chce poznat víc, musí tomu věnovat čas.

Takže lidé potřebují čas, aby současnou moderní muziku přijali? Máme tomu tedy rozumět tak, že je Forfest učí poslouchat právě tuto hudbu?

Do jisté míry ano. Proto koncipujeme Forfest jako týdenní festival, kdy každý den jsou dvě akce. Člověk, který si poslechne více koncertů, v ideálním případě všechny, se během týdne postupně a přirozeně dostane do světa nové hudby, přestane mu být cizí. Zvykne si na ni. Během jedné skladby, jednoho koncertu se to ani nepodaří.

Když víme namítnu, že současná hudba často exhibuje na hranici toho, co je interpretačně možné, že se blíží spíše té matematice, že demonstruje řemeslnou zručnost interpreta a pomocí samotnou uměleckou výpověď, že často podlacuje právě to pociťované vnímání, o kterém jste už mluvila, co mi na takovou kritiku řeknete?

Řekna, že to záleží hlavně na kvalitě skladatele. Současná hudba je natolik rozmanitá, že vedle sebe mohou tvořit lidé používající zcela rozdílný styl komposiční práce. Někdo sází na virtuozitu interpreta, jiný na hloubku výrazu. To ale bylo ve všech dobách. Paganini napsal stejnou hudbu jako Beethoven. Máte na dva tři koncerty a na každém slyšíte něco, co vás překvapí